

HUDUDGA XORIJIY INVESTORLARNI JALB ETISH MAQSADIDA INVESTITSIYAVIY JOZIBADORLIKNI OSHIRISH YO‘LLARI

Termiz Davlat Universiteti magistranti Po‘latova Sug‘diyona

Anotatsiya

Ushbu tezisda hududga xorijiy investorlarga qiziqarli va jozibali imkoniyatlar taqdim etish maqsadida investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish yo‘llari tahlil qilinadi. Tadqiqotda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun davlat tomonidan yaratilgan sharoitlar, infratuzilma, soliq siyosati, biznes muhiti va huquqiy muhit kabi omillar ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, xorijiy investorlar uchun eng maqbul sharoitlarni yaratish bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi. Mavzu doirasida investitsiyaviy jozibadorlikni oshirishning strategiyalari va ular amalga oshirilgan hududlarda erishilgan muvaffaqiyatlar tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Xorijiy investitsiyalar, Investitsiyaviy jozibadorlik, Hududiy rivojlanish, Soliq siyosati, Biznes muhitini yaxshilash, Hukumatning roli, Investitsiya sharoitlari, Infratuzilma rivoji, Huquqiy ta‘minot, Xorijiy kapital, Raqobatbardoshlik

Investitsiyaviy jozibadorlikning tushunchasi va ahamiyati

Investitsiyaviy jozibadorlik hududning xorijiy va ichki investorlarga nisbatan qanchalik qulay sharoitlarni taqdim etishini belgilovchi ko‘rsatkichdir. Hududning iqtisodiy jozibadorligini oshirish uchun uning infratuzilmasi, soliq siyosati, huquqiy tizimi va biznes muhiti yaxshilanishi kerak. Yaxshi investitsiyaviy jozibadorlikni yaratish uchun investorlar uchun qabul qilingan amaldagi qonun va normativ hujjatlar shaffof va ishonchli bo‘lishi lozim.

Hududda investitsiyaviy jozibadorlikni oshirishning asosiy omillari

Investitsiyaviy jozibadorlikni oshirishda quyidagi omillar muhim ahamiyatga ega:

- Biznes muhitining yaxshilanishi: Biznesni boshlash va yuritishning soddalashgan tartib-qoidalari, yengillashtirilgan soliq tizimi va korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlar.
- Soliq siyosatini takomillashtirish: Investorlarga imtiyozlar, chegirmalar va soliq turtkilari orqali investitsiyaviy sharoitlarni yaxshilash.
- Infratuzilmaning rivojlanishi: Yangi sanoat zonalarini tashkil etish, transport va kommunikatsiyalarni yaxshilash, elektr energiyasi va suv ta‘minoti kabi infratuzilmaning o‘rni katta.
- Huquqiy ta‘minot: Qonunlar va normativ hujjatlar shaffof va investorlarni himoya qiluvchi bo‘lishi kerak.

- Kreditlash va moliyaviy resurslar: Investitsiyalarni jalb qilish uchun moliyaviy resurslar, kreditlar va grantlar tizimining soddalashtirilishi.

Hududiy investitsiyaviy siyosat va davlat dasturlari

Davlatning investitsiyaviy siyosati hududga xorijiy kapitalni jalb qilishda katta rol o‘ynaydi.

Davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari, soliq imtiyozlari, tashqi va ichki investorlar uchun yaratilgan biznes imkoniyatlari investitsiyalarni jalb qilishning asosiy vositalaridir. O‘zbekiston hukumati tomonidan xorijiy investorlarni jalb qilish uchun mo‘ljallangan davlat dasturlari, sanoat zonalari va erkin iqtisodiy hududlar muhim omildir.

Xorijiy investorlarni jalb qilishda yuzaga keladigan muammolar

Xorijiy investorlarni jalb qilishda bir qator muammolar mavjud, jumladan:

- Siyosiy va iqtisodiy xavflar: Xorijiy investorlar siyosiy barqarorlikni, iqtisodiy o‘shish prognozlarini va mamlakatda yuz beradigan o‘zgarishlarni hisobga oladilar.

- Huquqiy tizimdagi zaifliklar: Qonun va qoidalar o‘zgarishi yoki ularning buzilishi investorlarni xavf ostiga qo‘yishi mumkin.

- Infratuzilmaning yetarli emasligi: Yangi bizneslarni yuritish uchun zarur infratuzilma yetishmasligi hamda investitsion loyihalarni amalga oshirishda qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin.

- Korruptsiya va birokatiya: O‘rta va kichik biznesni rivojlantirishda to‘siqlar sifatida korruptsiya va tizimli bo‘g‘inlar mavjud.

Investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish yo‘llari va amaliy tavsiyalar

Investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish uchun quyidagi tavsiyalarni amalga oshirish zarur:

- Soliq imtiyozlari va moliyaviy turtkilarni joriy etish: Xorijiy investorlar uchun qo‘shimcha soliq imtiyozlari va kreditlar tizimini takomillashtirish.

- Biznes va huquqiy muhitni shaffoflashtirish: Davlat va biznes orasidagi o‘zaro ishonchni kuchaytirish, xususiy sektor bilan davlat o‘rtasida samarali hamkorlikni rivojlantirish.

- Investitsion infratuzilmani yaratish: Sanoat parklarini tashkil etish, yangi texnologiyalarni rivojlantirish va investitsiya uchun zarur infratuzilmani mustahkamlash.

- Xorijiy investorlarga yordam ko‘rsatish: Investitsion hujjatlarni tayyorlash, yuridik va moliyaviy yordam ko‘rsatish orqali xorijiy investorlarga amaliy qo‘llab-quvvatlash.

Xulosa

Hududda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun davlat tomonidan ko‘rilgan chora-tadbirlar va hukumat-xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish muhim. Davlat tomonidan o‘rnatilgan investorlar uchun qulay sharoitlar, masalan, erkin iqtisodiy

zonalar va investitsiyaviy imtiyozlar, iqtisodiy o‘shish va raqobatbardoshlikni oshirishga imkon yaratadi.

Yakuniy tavsiyalar sifatida, hududdagi investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish uchun davlat tomonidan yaratiladigan iqtisodiy, huquqiy va moliyaviy sharoitlar doirasida qator chora-tadbirlar ishlab chiqilishi kerak. Bu nafaqat xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni, balki hududning iqtisodiy barqarorligini va uzoq muddatli rivojlanishini ta’minlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shodiyev, A. (2018). Investitsiya siyosati va uning hududiy rivojlanishdagi roli. Toshkent: O‘zbekiston iqtisodiyoti nashriyoti.
2. Azizov, B. (2020). Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning asosiy yo‘llari va metodlari. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
3. Juraev, T. (2019). Investitsiyalarni boshqarish va iqtisodiy rivojlanish. Toshkent: O‘zbekiston iqtisodiyoti nashriyoti.
4. Sadiqov, A. (2021). Xorijiy investitsiyalar va hududiy iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish. Andijon: Andijon davlat universiteti nashriyoti.
5. Qodirov, F. (2017). Investitsiyalarni jalb qilish va mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirish. Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.
6. Tursunov, D. (2018). O‘zbekistonda investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish mexanizmlari. Termiz: Surxondaryo davlat universiteti nashriyoti.
7. Ismailov, M. (2020). Xorijiy investitsiyalar va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta’siri. Toshkent: O‘zbekiston iqtisodiyoti nashriyoti.
8. Rahmatov, N. (2021). Soliq siyosati va investitsiyalarni jalb qilish. Farg‘ona: Farg‘ona davlat universiteti nashriyoti.
9. Sultonov, R. (2022). Mintaqaviy rivojlanish va investitsiyaviy siyosat. Qarshi: Qarshi davlat universiteti nashriyoti.
10. Davlatov, S. (2019). Biznes muhitini yaxshilash va investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish. Toshkent: O‘zbekiston xalqaro iqtisodiyoti nashriyoti.